

STATENS
BYGNINGSTEKNISKE
ETAT

Miljøverndepartementet

Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

REF.

VÅR REF.

DATO

BD/

20.05.2010

Klimakur 2020

Statens bygningstekniske etat (BE) er positive til at det er gjort en omfattende og sektorovergripende analyse av mulighetene for ytterligere reduksjon i klimagassutslippene. 160 ulike tiltak er identifisert og kostnadsberegnet etter omforent metodikk. Verdifullt tallmateriale er fremskaffet og sammenstilt. Rapportene bidrar således til å spre kunnskap og forhåpentligvis øke handlekraften på dette viktige området.

Det er ikke gitt anbefaling mht. hvilken tiltakspakke som bør gjennomføres for å oppnå målsetningen om å redusere klimagassutslippene med ytterligere 12-14 mill. tonn CO₂. BE mener dette er en bra tilnærming. Tiltaksmenyen bør brukes som et underlag for å få gjennomført alle tiltak som lar seg realisere uten urimelige omkostninger eller tekniske problemer. Klimatrusselfen er av en slik karakter at en bør jobbe kontinuerlig med reduksjoner, også utover våre avtaleforpliktelser.

Som statens fagorgan for bygningsektoren sitter BE på mye kompetanse rundt de forholdene som er vurdert. Vi synes det var beklagelig at vår etat ikke ble invitert med verken i styringsgruppe eller referansegruppe etablert på byggområdet. Vi takker for muligheten som nå gis til å fremme våre synspunkter og håper på å bli trukket mer aktivt inn i oppfølgingsarbeidet.

BE forvalter viktig regelverk som kan nyttes for å redusere klimabelastningene fra byggsektoren. Klimakurrapportene representerer således et viktig grunnlag for videre miljøsatsing i BE.

Vi mener det er viktig med en helhetlig tilnærming til bygninger. Dette innebærer blant annet at det er nødvendig å se bygninger i et livsløpsperspektiv. De valg som gjøres når det gjelder materialer og tekniske løsninger i tidlige plan og prosjekteringsfaser får store konsekvenser for kvaliteter i driftsfasen og for avfallsproduksjon og materialgjenvinning ved riving. Økt samhandling og god informasjonsflyt mellom fasene er viktig, men utfordrende fordi det er mange aktører involvert over et langt tidsrom.

BE vil begrense seg til å gi kommentarer til feltene "bygg" og "avfall". Vi vil særlig peke på hvilke forhold vi mener er mangelfullt behandlet i arbeidet så langt, og som bør tas med i det videre arbeid.

Frigjøring av elektrisitet

Kun direkte utslipp fra fossile brensler blir analysert. Stolpediagram som oppsummerer alle sektoranalysene etterlater derfor et inntrykk av at klimaarbeid på byggområdet har relativt liten betydning. BE er av den oppfatning at frigjøring av elektrisitet, både gjennom reduksjon av behov (energieffektivisering) og omlegging til fornybare og CO₂-frie varmeløsninger, gir mulighet for store utslippsreduksjoner i andre sektorer. Slike sammenhenger bør vektlegges i det videre arbeid. Beregningsreglene knyttet til Kyoto-avtalen er ikke en god begrunnelse for å snevre inn analysen.

Det er behov for økt bevisstgjøring rundt at frigjort elektrisitet i byggsektoren eksempelvis kan brukes til "ren" aluminiumsproduksjon som igjen vil gi store miljøgevinster sammenholdt med aluminium produsert på kullkraft utenlands.

Det er økende aksept for at elektrisitet brukt i Norge belastes med CO₂-utlipp som tilsvarer nordisk mix, da vi definitivt er med i et nordisk el.marked. Dette tilsier en CO₂-belastning på 211 g pr. kWh. Frigjøring av elektrisitet representerer derfor et stort potensial for reduserte klimagassutslipp og må tas i betraktning i den klimapolitikken som nå skal etableres.

Utfasing av oljefyr i eksisterende bygninger

Vi leser resultatene slik at selv konvertering i eksisterende bygninger gir tiltakskostnader som tilsier at slik omlegging bør finne sted. En stor del av utslippene kan reduseres som følge av konvertering til tiltakskostnader under kr. 200 pr. tonn. Mange av disse tiltakene er også privatøkonomisk lønnsomme. Dette er viktig informasjon for videreutvikling av byggeregelverket som nå har tydeligere hjemler til å regulere energikilder også i eksisterende bygningsmasse. Virkemiddelet som foreslås er forbud mot fyring med fossile brenslere.

BE mener et krav om forsert utfasing av oljekjeler i eksisterende bygninger bør kunne vurderes som alternativ reguleringsform. Vi ser at dette vil kunne gi urimelige merkostnader for enkelte husholdninger/byggeiere som nylig har installert oljekjel. Disse merkostnadene bør kunne dekkes av rettighetsbaserte tilskudd. Vi forutsetter at det er gjort noen betraktninger om at selv utskiftning av utstyr med lang restlevetid gir en netto reduksjon i klimagassutslipp. Alternativt kan det stilles krav om utfasing av kjeler installert før en gitt dato.

Formelen som brukes for å beregne tiltakskostnader presenteres i rapporten. Vi kan ikke se at kostnader knyttet til nedbetaling av det utstyret som skal skiftes ut er hensyntatt. Dersom dette ikke er med, vil vel kostnadene som presenteres være noe underestimert.

Forskriftskrav som virkemiddel

Vi merker oss at det konkluderes med at det lønner seg å ta i så det monner når en først har besluttet å gjennomføre energieffektiviseringstiltak. Det konkluderes med at mange av tiltakene er samfunnsøkonomisk lønnsomme, og det listes en del barrierer som gjør at tiltakene likevel ikke gjennomføres. Dette understreker tydelig behovet for ambisiøse og ufravikelige forskriftskrav, og er et argument for å stramme inn kravene i TEK.

KRD's arbeidsgruppe for energieffektivisering av bygg skal gi innspill til en handlingsplan for energieffektivisering i byggsektoren. Det skal tas utgangspunkt i kunnskap fremkommet i forbindelse med tidligere utredninger, deriblant Klimakur. Resultatene av denne gruppas arbeid vil og gi føringer for vårt arbeid med utvikling av byggeregelverket.

Sektorinndeling basert på livsløpstankegang

Ideelt sett bør alle miljøbelastninger knyttet til livsløpet til utvalgte varer og tjenester omtales samlet, da tiltak i et livsløpstrinn vil kunne ha stor effekt i andre deler av livsløpet.

Vi har gode eksempler på det på byggområdet.

Det mest nærliggende eksempelet er tiltak som forlenger levetiden til byggevarer og bygninger. Dette gir betydelige reduksjoner i energibruk, og tilhørende utslipp av klimagasser, knyttet til produksjon av byggevarer, transport, oppføring, riving og avhending. Videre vil alle avfallsforebyggende tiltak, samt gjenvinningstiltak, redusere bruk av fossilt brensel ved avfallsbehandling og nyproduksjon. Denne type tiltak og resulterende klimagassreduksjoner må tas inn i arbeidet framover og knyttes direkte til byggsektoren. Dette vil bl.a. kunne medvirke til mer helhetlig og miljøriktig prosjektering.

Utnyttelse av spillvarme til oppvarming av bygninger

Fjernvarmeanlegg omtales under kapitlet om avfall, og etterlater et inntrykk av at selve fjernvarmen bidrar tungt til klimagassutslipp. Utslipet fra fjernvarmeanlegg bokføres på sektoren "innenlands produksjon av kraft og varme". Dette utslippet bør, i tråd med resonnementet over, føres på regnskapet til de sektorer som genererer avfallet eller på livsløpsregnskapet til produktene som brennes. Klimagassutslippet må ikke dobbelttelles. Spillvarme fra

forbrenningsanlegg/tradisjonell fjernvarme bør derfor kunne betraktes som klimavennlig oppvarmingsløsning i bygninger, i alle fall om den nyttes i anleggets nærområde.

Materialgjenvinning og klimagevinst

Kun materialgjenvinning av plast listes som eget tiltak. All materialgjenvinning gir store energibesparelser sammenholdt med produksjon basert på jomfruelige råvarer. Av grunner nevnt over bør materialgjenvinning av andre materialer også tas med i tiltakslista.

Med hilsen

Morten Lie
direktør

Lisbet Landfald
avdelingsdirektør

SAKSBEHANDLER: Brita Dagestad

KOPI TIL: KR D